શ્રી આર્ય નૈતિક નાટક સમાજ.

સતી મંજરી.

નાટકનાં ગાયનો તથા ટુંકસાર.

લેખક—મુનશી અબ્બાસઅલી સાહેબ

રચાવી, છપાવી, પ્રસિદ્ધ કરનાર

નકુભાઇ કાલુભાઇ શાહ

માલેક—શ્રી આર્ય નૈતિક નાટક સમાજ.

ઠે૦ —બાટલીવાલા ગ્રાન્ડ થીએટર તારદેવ.

પ્રિ૦ —શંકર સખારામ ડાળે
—શ્રીસમર્થ સેવક પ્રેસ, ફણસવાડી ૭૨-૮૦ મુંબઈ ન
કીમત રૂ। ૦-૧-૦

॥ ॐ ॥

શ્રી આર્ય નૈતિક નાટક સમાજ

સતી મંજરી.

નાટકના ગાયનો તથા ટુંક સાર.

લેખક —મુનશી અબ્બાસઅલી સાહેબ

નકુભાઈ કાલુભાઈ શાહ.

માલેક " શ્રી આર્ય નૈતિક નાટક સમાજ "

ઠે.—તારદેવ બાલીવાલા ગ્રાંડ થીએટર, મુંબઈ

વિક્રમ સંવત ૧૯૮૦. ઈ. સ. ૧૯૨૪.

આવૃત્તિ ૬ ઠી પ્રત ૫૦૦૦

કિંમત ૪ આના.

પાત્ર પરિચય

પુરૂષ વર્ગ

જુગલકીશોર—મંજરીનો પીતા
જલાલુદ્દીન—એક મુસલમાન યતીમ છોકરો
દયારામ—હિંદુ શરાફ જુગલકીશોરનો શાહુકર
રાયબહાદુર જાનકીનાથ—આગ્રાનો એક મશહુર શાહુકાર
કમરૂદ્દીન—એક મહશુર મુસલમાન સોદાગર
અમરનાથ—મંજરીનો પતિ
નયનાજી—જાનકીનાથનો મીત્ર અને ચંપાનો આશક (કાના મારવાડી)
ધનજીશા—જાનકીનાથનો વકીલ
અમરસીંગ—એક ભીલ
ઉધારચંદ—હીંદુ શરાફ ઉધારીમાં પાયમાલ થએલ
મરોડચંદ—ઉધારચંદનો મુનીમ
રોકડચંદ—ઉધારચંદનો જમાઇ

કલ્લન
શિવશંકર
નીકલસન } ત્રણુ કડકા જેન્ટલમેન

સ્ત્રી વર્ગ.

મંજરી—જુગલકીશોરની પુત્રી
લછમી—જાનકીનાથની સ્ત્રી
અજીજા—કમરૂદ્દીનની સ્ત્રી
ચંપા—ઉધારચંદની ફેશનેબલ પુત્રી રોકડચંદની સ્ત્રી.
જવાલા—ચંપાની દાસી
સિવાય—જજ, પોલીસ, કમીશનર, સીપાઇઓ, લુટારાઓ, વિગેરે.

પ્રસ્તાવના.

પૂર્વ વૃત્તાંત.

Man proposes God disposes.

અયોધ્યા પ્રાતના આગ્રા શહેરના રહેવાસી પડીત જુગલ કિશોરની સ્ત્રી ભયકર પ્લેગના દર્દથી ગુજરી ગઈ તેને એક ૭ માસની ઉમ્મરની દુધ પીતી છોકરી હતી જે ને જુગલકિશોરે મહા મેહનતે ઉછેરી હતી એ છોકરીનુ નામ "મજરી" આ પ્રયોગની નાયકા, જે વખતે મજરીની માતા મરી ગઈ તે વખતે જુગલકિશોરના મહોલ્લામાજ રહેનાર શમશુદ્દિન નામના પઠાણીના કુટુબને પણ ઝાલીમ પ્લેગે પોતાના પઝામા ફસાવ્યુ, અને કાળની જાળમાથી તે પઠાણી કુટુમમાથી એક વરસનો ફકત એકજ જલ્લાલુદ્દીન નામનો માસુમ છોકરો હૈયાત રહયો જુગલકિશોર જલાલના બાપનો મિત્ર હતો તેને જલ્લાલની કરૂણ હાલતની દયા આવી અને આ નિરાધાર બાળકને પોતાને ઘેર લાવી ઉછેરી મોટુ કર્યું અને જલ્લાલ અને મજરી એ જુગલના ઘરના બે અમુલ્ય રત્નો છે જલ્લાલને ઇસ્લામી તાલીમ આપી સાચો મુસલમાન બનાવ્યો છે તેમજ મજરી હીંદુ કન્યા પણ ધર્મચુસ્ત છે કોમી તફાવત છતા બન્નેને એક બીજાપર સગા ભાઇ બ્હેન જેવો સાચો અને શુધ્ધ પ્રેમ છે અને એ પવિત્ર પ્રેમમા કોઇ પણ માણસ ધાર્મિક વિરૂદ્ધતા ઉપજાવી ન શકે એટલુ બન્નેનુ આત્મબળ છે આવી સમજણ આવે એટલી પુખ્ત ઉમ્મરના એ બન્ને જણ થયા ત્યારથી આ નાટકની શરૂઆત થાય છે

શ્રી

'સતી મંજરી.'

નાટકનો પ્રવેશાનુક્રમ ટુંકસાર.

અંક ૧ લો

મંગળાચરણ.

પ્રવેશ ૧ લો—જુગલકિશોર, દયારામ નામના શાહુકારનો કરજદાર છે દયારામ પોતાનુ લેણુ વસુલ કરવા જુગલકિશોર ઉપર સખ્ત તકાજો કરે છે તેથી જુગલકિશોર લાચાર થઈ પોતાના જુના મીત્ર રાયબહાદુર જાનકીનાથ પાસે ચાર હજાર રૂપીઆની મદદ માગે છે જાનકીનાથ આઠ દીવસને વાયદે રૂપીઆ આપે છે, અને જામનગીરીમા તેટલી મુદત માટે મંજરી પોતાની સાથે લઈ જવાની માગણી કરે છે જુગલકિશોર તથા જલ્લાલુદિનના હૃદય આ વાત સાંભળી કંપી ઉઠે છે સતી મંજરી પોતાના બાપની કરજદારીની ચિન્તા દૂર કરવાના વિચારથી જાનકીનાથની સ્ત્રીની સેવા કરવા માટે તૈયાર થાય છે જલ્લાલ પોતાની બ્હેન મંજરીને બદલે પોતાને સાથે લઈ જવા જાનકીનાથને સમજાવે છે પણ જાનકીનાથને મુસલમાનથી નફરત છે તેથી જાનકીનાથ મંજરીનેજ પોતાની સાથે લઇ જાય છે પોતાના પાલક પિતાનુ કરજ અદા

કરવા તથા પોતાની ધર્મ બ્હેનનુ દુખ ટાળવા જલ્લાલ પોતાની ઇસ્લામી કોમ પાસે ભીખ માગવા જાય છે પડિત જુગલકિશોર તેને જતા રોકે છે પણ ધર્માભિમાની જલ્લાલ મગરૂરીથી કહે છે કે —

ગયરતે કોમી અગર	ગરમા ગઈ ઈસ્લામકી
કયા હજારોકા બયા	લાખો હય કીમતનામકી
જાતે દેખેંગે યતીમે	કોમકી બેહબુદકા
ઝટ ઉગલ દેંગે દફીને	દોલતે મેહમુદકા

પ્રવેશ ૨ જો —ઉધારચદ શેઠની પુત્રી ચપાના પોતાના લગ્ન સબધી વિચાર, દાસી ખબર આપે છે કે તમાના ઉપર આશક પડેલો કાણો મારવાડી નયનાજી હમેશની માફક આજ પણ બહાર ઉભો છે ચપા તેને અદર બોલાવે છે ને બનાવીને કહાડી મુકે છે બાદ ઉધારચદ પોતાની કેરાનેમન છોકરીને કોઈ પૈસાદાર સાથે પરણાવવાનો ઇરાદ કરે છે પોતાના મુનીમ મગેડચદનો રોકડચદ નામના કરોડપતિનો કાગળ સંભળાવે છે અને ચપાને તેની સાથે પરણવાનુ ઠરે છે

પ્રવેશ ૩ જો —જલ્લાલ ચાર હજાર રૂપીયા માગવા જાય છે યગ મુસ્લીમ એસોસીએશન (Young Muslim Association) નો સીપાઈ મળે છે અને તેને જલ્લાલ પોતાનો ઇરાદો જાહેર કરે છે સીપાઈ પોતાનો પટો તેને પહેરાવી પોતાની જગ્યા ઉપર એસોસીએશનના જલસામા જવાની તરકીબ બતાવે છે મજરી પણ જાનકીનાથની સ્ત્રી લક્ષ્મીના મેલા કપડા ધોવા સારૂ

નદી ઉપર જતી હોય છે ત્યા અચાનક પોતાનો ભાઇ જલ્લાલ મળે છે ભાઈ બ્હેનની દુખભરી વાતચીત

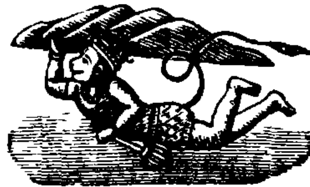
પ્રવેશ ૪ થો—યગ મુસ્લીમ એસોસીએશનમા કોમી આબરૂના સવાલ માટે જલ્લાલુદીને કરેલી જાણવાજોગ હીમાયતથી ખુશી થઇ કમરૂદીન નામનો એક મશહુર વેપારી જલ્લાલુદીનને ચાર હજારને બદલે આઠ હજાર રૂપીઆ આપે છે પાક પરવરદિગારની શુક્ર ગુજારી કરતો જલાલ હસ્તે ચહેરે પોતાના પાલક પિતાનુ કરજ આપવા પાછો ફરે છે

પ્રવેશ ૫ મો—ચપાના લગ્ન રોકડચદ સાથે થવાના છે, એ વાત કાણા મારવાડી નયનાજીના જાણવામા આવ્યાથી નયનાજી રોકડચદ બનીને આવે છે અને સાચા રોકડચદનો સામાન લાવનાર હેલકરીને ઉધારચદના ઘરનુ ભલતુ ઠેકાણુ બતવી ઠગે છે અને રોકડચદને પણ તેવીજ રીતે ઠગી બીજે ઠેકાણે મોકલે છે પોતે રોકડચદ તરીકે ઓળખાઇને પરણવા તૈયાર થાય છે લગ્નની તૈયારી

પ્રવેશ ૬ ઠો—“ **Pride has a fall** ” આજે હુતાશણીનો તહેવાર હોવાથી જાનકીનાથને ઘેર રગની રેલછેલ થઈ રહી છે ત્યા પડિત જુગલકિશોર પોતાની પુત્રી મજરીને મળવા આવે છે જાનકીનાથ તથા તેની પત્ની લક્ષ્મી જુગલકિશોરને ગાળો આપી ધક્કા મારી બહાર કાઢેછે જુગલ નિરાશ થાય છે અને પોતાની કકળતી આતરડીથી શ્રાપ આપી ચાલ્યે,

જાય છે મંજરી પોતાના પિતાનો અવાજ સાભળી આવે છે પણ બાપને ન જોતા પોતાની શેઠાણી લક્ષ્મીને હકીકત પુછે છે લક્ષ્મી જવાબ આપવાને બદલે તેના ઉપર ચીડાય છે અને મંજરીને પગ ચાપવા બેસવાનો હુકમ કરી પોતે સુઇ જાય છે જાનકીનાથ પણ શરાબની ધૂનમા સૂઇ ગયો છે લૂટારાઓ આવે છે મંજરી પાસે તીજોરીની ચાવીઓ માગે છે મંજરી લક્ષ્મીને જગાડે છે લક્ષ્મી અને લૂટારાઓની રકઝક થાય છે તે દરમ્યાન મંજરી પોલીસ કમીશ્નરને ટેલીફોનથી ખબર આપે છે લૂટારાઓ લક્ષ્મીને બેજાન કરે છે મંજરી સફાઇથી લૂટારાની પીસ્તોલ પોતાના કબજામા લે છે અને એક બે લૂટારૂઓ મારે છે બીજા લૂટારૂઓ મંજરીને ઘેરી લે છે પોલીસની મદદ આવી પહોચે છે લૂટારૂઓ પકડાય છે અને મંજરીને તેના બ્હાદુરી ભરેલા કામ માટે પોલીસ અમલદાર તરફથી–'શ્રીમતી'નો બેતાબ ઇનાયત કરવામા આવે છે

ડ્રોપ—૧ લો.

અંક ૨ જો.

પ્રવેશ ૧ લો.—મંજરી તથા સાહેલીઓનો હાસ્ય વિનોદ આવી પડેલી આફત ટાળવા અને જાનકીનાથ પાસેથી ઇજ્જત-સર છુટી થવા પ્રભુપર ભરોસો રાખી મંજરી સત્યાગ્રહ વ્રત લે છે તેણે ચાર દિવસથી અન્ન જળ પણ તજ્યા છે અને પોતાની સત્યતા નિભાવવા પ્રભુ ભકતીમા લીન બની ગઈ છે, સત્યના બેલી પરમાત્મા શ્રીકૃષ્ણ દર્શન દે છે, અને મંજરીને ઉપદેશ આપે છે કે "સંકટથી સત્યતની કસોટી થાય છે અને સહનશીલતા એજ આત્મોન્નતિનો સાચો માર્ગ છે વળી સત્યાગ્રહી જીવોનો તો સદાય વિજય થાય છે" આવા ઉપદેશ વચનોથી મંજરીને શાંત્વન દઇ ભગવાન શ્રીકૃષ્ણ અંતરધ્યાન થાય છે બાદ જાનકીનાથ આવે છે, મંજરી પાસે પ્રેમ માગણી કરે છે મંજરી જાનકીનાથને તુચ્છકારી કાઢે છે એટલામા જુગલ પણ આવી ચઢે છે જાનકીનાથ પૈસા માગે છે અગર પૈસા ન આપી શકે તો મંજરીને સોંપવાની માગણી કરે છે પંડિત જુગલકિશોર જાનકીનાથ પર ધીક્કારનો વરસાદ વરસાવે છે જાનકીનાથ ઉશ્કેરાઇને મંજરીના બાપની હાજરીમાજ મંજરીની લાજ લુટવા તૈયાર થાય છે જલ્લાલુદીન આવે છે અને જાનકીનાથના પૈસા આપી દે છે, જાનકીનાથ પોતાના દાવનો પાસો હારમા પલટઈ જતો જોઇને તરતજ અગાઉથી બોલાવી છુપાવી રાખેલ

ભીલ અમરસીંહને બોલાવી જુગલને પીટાવે છે જુગલ બેભાન થઈ જાય છે આ અપકૃત્ય કરવાનો આરોપ જલાલ પર મુકવાના ઈરાદાથી જાનકીનાથ પોલીસને બોલાવે છે અને જનાલને જુગલના ખુની તરિકે પકડાવે છે

પ્રવેશ ૨ જો--નયનાજી તથા ચપાના વિવાહની ખુશાલીમા નાચ રગ થઈ રહેલ છે એટલામા ખરો રોકડચદ પોતાના સામાન સાથે આવી પહેચે છે આખર નયનાજીને ફૂજેતો અને રોકડ ચદના ચપા સાથે લગ્ન થાય છે

પ્રવેશ ૩ જો--જેલમા મજરી જલાલને મળવા આવે છે અને જલાલને ખબર આપે છે કે જાનકીનાથ હજી પોતાની ખરાબ નીયત છોડતો નથી જલાલ મજરીને કમરૂદીનને ત્યા જઈ આશ્રય લેવા સલાહ આપે છે મજરી જાય છે બાદ જાનકીનાથ આવી જલાલને સમજાવે છે કે તુ જો મજરીને મારા સ્વાધીન કરે તો હુ તને આફતથી છોડાવવા શકતીમાન છુ પણ જલાલ પોતાની હઠ છોડતો નથી અને આવુ બદકામ કરી જીવવા કરતા મરણુ વધારે પસદ કરી જાનકીનાથને ધીકકારે છે

પ્રવેશ ૪ થો-કમરૂદીન તથા તેની સ્રી અજીજાની જલ્લાલની નેક ટેક માટે વાતચીત બાદમા મજરીનુ આવવુ જલાલપર વિતેલુ વર્ણન કહી સભળાવવુ અને સોદાગર સ્રી પુરૂષ મજરીને આશ્રય આપે છે જાનકીનાથ આવે છે કમરૂદીનને મજરીના કહેવા પર

ભરૂસો ન રાખવાનુ કહે છે છેવટ જાનકીનાથનુ નાસીપાશ થવુ અને બેઈજ્જત થઇ પાછા ફરવુ

પ્રવેશ ૫ મો—ઉધારચંદ નાદાર થઈ જવાથી કરજદારો હેરાન કરે છે ચંપા પાસેથી ઉધારચંદ ઘરેણા માગે છે પણ જમાઈનો માલ સસરાથી ન ખવાય એમ કહી ચંપા પોતાના ઘરેણા દાસી પાસે મંગાવી એક કબાટની અંદર છુપાય છે ઘરનો તમામ સામાન હરરાજ થઇ ગયો છે ફકત બે કબાટજ બાકી છે ચંપા કબાટ નંબર એકમા છુપાય છે અને તે વાત નયનાજી જાણી જાય છે બાદ લીલામી આવી કબાટની હરરાજી કરે છે નયનાજી જે કબાટમા ચંપા છુપાઈ હતી તે કબાટ મનમાનતા નાણા આપી ખરીદે છે પાછળથી રોકડચંદ આવે છે અને ચંપાને બોલાવે છે દાસીને પૂછતા ખબર પડે છે કે ચંપા તે કબાટમા છુપાણી હતી કબાટ સાથે ચંપાનુ પણ લીલામ થયુ સમજી બધા અફસોસ કરે છે

પ્રવેશ ૬ ઠો—જાનકીનાથ પોતાના વકીલ ધનજીશાને જુગલના કેસમા નયનાજીને પોતાના તરફથી સાક્ષી આપવા સમજાવવાનુ કહે છે નયનાજી આવે છે ધનજીશા તેને શી રીતે સાક્ષી આપવી તે સમજાવે છે અને કોરટમા જુબાની આપતી વખતે બોલવાની હકીકત નયનાજીની વહી (નોટબુક) મા લખી આપે છે

પ્રવેશ ૭ મો—મરોડચંદ દીલ્લીમા શરાફીની નાની દુકાન ખોલી બેઠો છે, માણસો પોતાની ચીજો ગીરો મુકવા આવે છે.

પ્રવેશ ૮ મો—કોર્ટમા નયનાજીની સાક્ષીથી જુગલના ખુનના કેસનો રંગ બદલાઈ અને જાનકીનાથજ દોષીત ઠરે છે અમરસીંગ ભીલ ઉપર વારંટ નીકળે છે અને જાનકીનાથને રૂપીઆ પચીસ હજારની જમાનતપર છુટો કરવામા આવે છે

---

* અંક ૩ જો. *

પ્રવેશ ૧ લો—જુગલકિશોરનુ ખુન કરનાર અમરસીંહ ભીલનો ફાસીનો દીવસ હોવાથી તેના બાળકોનો કરૂણાજનક વિલાપ જાનકીનાથનુ આશ્વાસન અમરસીંહ ભીલની જાનકીનાથ પાસે પોતાના બાળબચ્ચાના પાલનની માગણી એટલામા અચાનક જુગલકિશોર અપકારનો બદલો ઉપકારથી વાળી અમરસીંહને માજીસ્ટ્રેટ મારફત છુટો કરાવે છે.

પ્રવેશ ૨ જો—ચંપા તથા રોકડચંદની અંગ્રેજી નહિ બોલવા વિષે ગડબડ નયનાજીનુ આવી છુપાવુ દીલ્લીની દુકાન બંધ કરી-મરોડચંદનુ રોકડચંદ પાસે ધંધા માટે આવવુ રોકડચંદ મરોડચંદને લઈ જોધાબાઈ નાયકાને ત્યા ગાયન સાભળવા જાય છે. સમયનો લાભ લઈ રોકડચંદ જોધાબાઇ નાયકાને ત્યા જાય આવે છે એમ કહી નયનાજી ચંપાને ઉશ્કેરે છે અને સત્યાસત્યની ખાત્રી માટે જોધાને ત્યા જાય છે.

પ્રવેશ ૩ જો—મજરી તથા સખીઓનો હાસ્ય વિનોદ થઇ રહેલો છે ત્યા અમરનાથ કે જેના લગ્ન મજરી સાથે થવાના છે તેનુ અચાનક આવવુ બન્નેનો મીઠો પ્રેમ વિનોદ અમરનાથનુ જવુ જાનકીનાથનુ આવવુ મજરીને કમરૂદ્દીનને છોડી પોતાને ત્યા આવવા સમજાવવુ આખર બળાત્કાની રકઝક થાય છે ત્ય જલ્લાલુદ્દીન આવી ચડે છે જાનકીનાથને ધીકકારે છે બન્નેની લડાઈ થાય છે જાનકીનાથ પોતાના હાથેજ જખમી થય છે અને પોતાના પાપનો પસ્તાવો કરી મરણ શરણ થાય છે

પ્રવેશ ૪ થો—નયનાજીએ ચપાને રોકડચદ જોધાબાઇને ત્યા ગયેલ તેની ખાત્રી આપી જેથી ચપા ગુસ્સે થઈ બાપને ઘેર જવા તેયાર થાય છે રોકડચદ આવે છે અને ચપાને ઉશ્કેરાયલી જોઇ રોકડચદ નયનાજીને સમજાવવા કહે છે આખરે આ બધો પ્રપચ નયનાજીનો છે એમ સમજ પડતા નયનાજીને જોડા મારી ઘરમાથી કાઢી મુકે છે અને દપતી મળી જાય છે

પ્રવેશ ૫ મો—જુગલકિશોર તથા કમરૂદ્દીન મળી મજરીના લગ્ન ઓનરેબલ કૈલાસનાથના પુત્ર અમરનાથ સાથે કરે છે એટલામા જલ્લાલુદ્દીન આવી પહોચે છે અને પોતાને ઇસ્લામા કોમ તરફથી ઇસ્લામી મીશનરીનો મોટો હોદ્દો અર્પણ કરવામા આવ્યો અને દીલ્લીમા ઓલ ઇન્ડીયા મુસ્લીમ આફ્રીનેજની સ્થાપના થઇ તેની વધાઈ આપે છે

શાંન્તિ ! શાંન્તિ !! શાંન્તિ !!!

શ્રી

સતી-મંજરી

નાટકનાં ગાયનો

પ્રાર્થના.

છય્યાં તોરિ હુગ છવારે
નયનનટો બનાવો ઘર આવો
પીયા બસૈયા તુમ બીન બીતી
ઘોર ભોર પાન, છીન આવો
રીઝાવો જીલાવો
પીર ધીર ના પાયે આન સજન મીલ જાયે
જાઓ લાઓ પીયાકો બુલાઓ
પ્યારેપે પ્રાણ બલહારિ
ગુનસે ધુનસે લુ પુકાર—છય્યા

મજરી— ૧

તુહી હરે દુખવા હમરા સબ
દીયા દુખ તુહી કહયોના જાય—તુહી.
જીસબીધ હરી રાખે સુખહી ચીનત
અનગુન જીયરવા નિતહી ગભરાવે—તુહી.

ચંપા— ૨

મૈયતો લન્ડનસે પૌડર મગાવુગી
ઉસ્સે જોબનકી બ્યુટી બડહાવુગી
કોસમેટીકસે બાલ મય બનાવુગી
વૉટ યૂ સે (What you say)
રહે ન કોઈ સ્ટાઈલમે કસર માય ડીયર
ફીરુંગી રોજ ઈધર ઔર—ઉધર માઇ ડીઅર
બોલો બોલો પ્યારે જીયા કયસી બની લેડી
લાઉ ગલેકી એક નેકલેસ હાં મયતો

ચંપા—નયનાજી— ૩

જારે કાને લાલા આંખ ના મારરે
હત્યારરે પુરે અત્યારરે
માથેકી ખીડકી એક બંદ હુઈ હય
ઉસકા તુ ખોલ કીવાડરે
આંખ હય કાની પાછી પ્રેમકા જખમી
પીજરેમે પલ... ...લારે—જારે

જલાલુદ્દીન— ૪

જર્રેમે તેરે નુરકી જલવા નુમાઈ હય
છોટેમે છોટી શાન બડી બનકે આઈ હય
મુસ્લિમ તો મર મીટે થે તેરે નામપાકપર
પર તુને અચ્છી આબરૂ ઉનકી મીટાઈ હય
ભૂલાહે તુ તો જાનકે હમ જાન દેતે હય
યે અપને આશકોં સે તેરી કર્જ અદાઈ હય

મંજરી— ૫

જો તન લાગે પીર પ્રભુ વો તનહિ જાને પીર
ઔર ન જાને સાર કોઈ યા તુમ જાનો રઘુબીર
તૂમ જાનો રઘુબીર પીરકો ફીર કયુ બેર લગાઈ
બેગ ખબર લો દુખીઆરીકી ઘોર ઘટા હય છાઈ
મોરી સુધ લે હે શ્યામ કાહેકો બીસાર દીની
કાહેકો ન આયે ધામ.
અયસે બેકદર નાહી તુમહો-દુ ખકોહરો-મોરી

ચંપા— ૬

મોરી ફુલી ફુલી જવાનીકી બગિયાં
અબ કોઈ આયે માલી રંગ રસીયા
કચ્ચી કચ્ચી ઉભરી અનારોકી કલીયાં
જયસે મટકીપે ધરા હો ગરવા
એક દીન પુછા ભવોંસે નજરને

કૌન હુમ દોનોંમે તેજ હય બડકે
એક ગલા કાટે તો એક દીલ છેદે
કહા મયેને દોનો બહાવે લહુ નદીયાં

સહેલીયા— ૭

બીનતી કરકે હાગ્ગઈ માનત નાહી કન્હાઇ
સારી અયરસી રંગદી અંગ હય દેત દીખાઈ
કાહેકો ડાલે રંગ શ્યામરે સુન બંસીવાલે
મુખસે ન બોલે કહાના મુખસે ન બોલે— -કાહેકો
ચલા જારે ઢીટ કન્હાઇ રંગ ડાલી ચોલી પરાઈ
બાગ જોરી બાર બારકી
બડે ભોલે ભાલેહો સુખ ધામરે સુન બંસી વાલે

મંજરી— ૮

હમરી કદર અજબ ધટાઈ
અબ જીયાસે મોરે પ્રભુજી
નિરંધનકી બુધ બિરમાઈ——હમરી
સભીરે સભીગે દીયા બે પરકો ચરકા
સકલ હટિલે હરખા એ નયન ફરકા
તારો નાવ મોરી તુહી કન્હીયારે
મંજરી ડરત તોરી ગીરધારી

——:॥૦॥:——

અંક ૨ જો.

સહેલીયાં—— ૯

સગી સગી હય જીમ બેનો બીસાગો નાગ
જાજા સખી મતકર બાતે કરકર મતાએ ચાતુર
વાહવાહ બાજી માન કમ મત કર કમાગ
સુનાઓ ગુનકીહી ધુન ગહ
હરીનામ સુટામાન નાગ યે જગપર તનઆદર ગુનમાન-લગી

મજરી—— ૧૦

ભકત બેચેન હો ક્યુ કર તુમરે આરામ રહે
આગઈ શામ ચલા આર મના આમ રહે
હુ બને છેદા હય યે મન મજમે હુઆ હય બદન
અબ તેરે મુખસે લગી બન ગઈ યે ગ્યામ રહે
લાજ ક્યા આપની ગવા લે યે ગવ લે બતલા
દાસી લુટજાય તુ બેકુદમે ગાંમરામ રહે
નામ લેવા હુ નહી નામ હનાઈ ગીરધર
આપકી મજરીકે નામકા કુરબ નામ રહે

શ્રી કૃષ્ણ—— ૧૧

ઉઠ જાગ મુસાફર રયન ગઈ
રવી થાલમે કેસર લાયા હય
તારે માથે તિલક કરનેક લીયે

બુદ્ધ કૃષ્ણ કન્હૈયા આયા હય
જીસ નયનમે જોતી સ્વરૂપ રહે
ઉસ નયનમે નીર સમાયા હય
તેરે જલસે જલા હય યે પ્રેમ દીયા
ક્યા ખૂબ દીયા યેહ જલાયા હય

બરાતને— ૧૨

મ્હાકા મોહનજીરે થારે બેગારે આજો
કોઇ લાજોરે ગુજરાતી ચુડો
કે હાથે સોહે રૂડો
કહી ચુડો લાજો ચીપ વડાજો ઝાંઝરીયા ઝમકાજો
મુઝ મૃગ નયનીરી
ગરજ પડે તો મોંગા મોતી લાજો--મ્હાકા મોહનજી

બરાતને— ૧૩

માલ મોગરેકા બના ચમ્પાકા સેહરા
ગુંધલાયા બેગન રોકડચંદ સેહરા
તાર ચાંદનિકા બના ચંદાકા સેહરા
બાંધ આયા જુતાકા રોકડચંદ સેહરા
દુલ્હાકે કાન બડે કેલેકે પાતસે
ગધેકો સીગાર દીયા ડારકે ગજરા-ગુંધલાયા

મંજરી— ૧૪

અયે અરબ કે દેવતા જાતી હુ મુસ્લિમ દ્વારમે
કરતી આરાધન તેરા ફરિયાદકે આકારમે

મુરિકને [illegible] કરદેના દયા આધીનકી
[illegible] રામ [illegible] ઔર જલાલુદ્દીનકી

ગમીઝલી [illegible] - ૧૫

પીકે [illegible] તુમ [illegible] તુમને મયખાનેસે
[illegible] પયમાનેસે
[illegible] ભરતી ભરા આંખ
મીનતી [illegible] હુવે પયમાનેસે
પીતુ [illegible] ને રલયાર
[illegible] પય [illegible] ચીક વીચ બેહદ
આ [illegible] અખીંયાંનીવે આશુને
રલયાર
યાર ગયા [illegible] આયા પતાન દસીયા ખત ન પાયા
[illegible] ખિયાનીવે
આરયુને રલયાર

ભજન - ૧

કાઈ [illegible] અબલાકી
[illegible] રામ રાજાકી
[illegible] સુરાખ [illegible] હો ગઈ કાંઈ
[illegible] યે નારી કન્હૈયાકી
બ્રાહમન હો ગયે [illegible] નહી [illegible] છત્ર ક્ષત્રીકી
મુસલમાના [illegible] મદદકો એક કન્યાકી

મંજરી— ૧૭

ગરીબોપર દયા રખ્ખે તવગર હોતા અયસેહો
જો ટૂટી નાવ તયેગયે સમુદર હોતા અયસેહો
સમજતેથે જીન્હે દુશ્મન વો અપને હોતે જાતે હુયે
ગરીબોંકે મુસીબતમે મુકદર હોતે અયસેહો
ખુશીમે સાથ દેને વાલે હુયે લાખો જમાનેમે
બીપતકે વકત જો દેવે બી[illegible] હોના અયસેહો

મરોડચંદ— ૧૮

બચ્ચા સોચલેરે ડન્ડે હી [illegible] સીખ[illegible] રહેના
છત્રી બનકર ઝાડીમે રખના હી[illegible] સે[illegible] હટે
હાથ જોડુ હુ યારો આગ[illegible] ડન્ડે—બચ્ચા
ભાઈકા તુ ડન્ડા હુય એ[illegible] મ[illegible] [illegible] આયા
ઝગડા મત કરવાના કોઈ [illegible] હુય [illegible]—બચ્ચા
અલ્લાહ વાલે ડન્ડેગે સીખ રહેના હરીક લોટ
ઉછલ ઉછલ કર બાત ન કરના [illegible] છોટે—બચ્ચા
સાહેબકી પતલુન હુયેતુ આન [illegible]માનકા ડન્ડા
સાહેબ દેવે ઔર તુ લેવે [illegible]શી [illegible]
ભાઈ સોચલેગે પતુલન હીલક મીલકર રહુના

અંક ૩ જો.

અમરસીહકે બાગમે　　　　　　૧૯

ધૈર્ય પીતાજી રખના હોગા
મરના અત હરેકે ઘર જાના
અમર નિગજન હુરેકો જાના
આજ ચલે તુમ હમભી આયે
કાલ સરાયે મોયે જાયે
કર્મ બડા બલવાત-ધૈર્ય
વાહી બીગાડે વાહી બનાયે
સપના જીવન સબકો દીખાયે
ધર્મ કા હે નીરવાન—ધૈર્ય

ચપા——　　　　　　　　૨૦

પીલી પડ ગઈ નેનાકે બોલનસે
ગાજ સીખાએ મોહે સાથ ચલનેકા
બોલી હજાર બાર સાથ છોડદે
નીડર ઈધર આકર બતીયાં
સરી અસર કરતી ધતીયાં
ચતુરા અચલ ચાલ—પીલી પડગઈ.

ચ પા—નયનાજી— ૨૧

જરા દેખતો ચલકર હાં
સાથ લેલીજે હન્ટર હા
ગયા ૨ડીકે ઘરપર હાં
તુમ મરતી હો ઉસપર—હાં
જોધા કે ઘરમે મારૂગી ઠાંસે
ઝુઠા પ્યાર કીયા રામ ભરોસે
જરા મગવા લો મોટર હાં
ટાયર હો ગયા પક્ચર .હા

મજરી— ૨૨

ગાએ ભગની ભગત તોરે ભજન બનાએ
સબકી બહીયાં ગહે તુહી
બીન ભગત નૈયા પાયે નહી તીર
પલમે બસે તૂજો અતરમે
ધીર રહેત ઉસ ચિત ચયતનમે
ચેત ચીતારો વાહી હરે પીર

સહેલીયાં, મજરી— ૨૩

કયસે ચાતુર સુદર હયે તેરી જુલ્ફોં કે બાલ
પ્યારે પીયાંકો ફસાંયે સતાયેગે
એ સતાઓના જી જલાઓના—કા

મારે જોબનકા ગુલ્શન હય ફૂલા
કોઈ બુલબુલ ઝુલે પ્રેમ ઝુલા
છોડો છોડો છેડકીયે બાત
દેખો દેખો ફીર અદા દીખાત
ભોલા ભાલા હય બાલાકા ઈતનાસા મન
વાંકા ઓ છે બચનસે લજાઓના—કયસે

મંજરી—સહેલીયાં—અમરનાથ ૨૪

બયાંને દર્દ મહુબ્બત નકરસકા દિલકા
તુમ આયે સામને જાતા રહા ગીલા દિલકા
જાદુ ચલા હય તુમ્હારા
જીના હુવા હય મુશ્કિલ
બચનેકા ક્યા હય ચારા
કયા સુંદર પછી મારા
શએર)
જો તુમ ચલે ન રહા કોઈ આસરા દિલકા
મુઆફ કીજીએ, સાહબ કહાસુના દિલકા
છોડ ન જાના, કરકે બહાના
ભૂલ ન જાના, ફીર કબ આના
મંજરી ન કરના ગીલા રંજ ઉઠા
ભૂલુ ન તુમકો મયે જરા—જાદુ ચલા

શે મ ન–ચ ૨૫

દેસી જુતે મારો યાર
સર મેરા હય ફેશનદાર
ફૅશનકી હયે યે ફીટકાર
નયના કાની આંખ તો માર
કાની આંખકો ફોડો યારો
મરે હુવે કો ઔર ન મારો
ધક્કે દો જુતા પટકારો
Twinkle Twinkle Little Stai
How I wondei what You Are
ટવીકલ ટવીકલ લાટલ સ્ટાર
હાઉ આઈ વન્ડર વાટ અ યુરા

સમાપ્ત

જાહેર ખબર.

નીચે લખેલા પુસ્તકો શ્રી આર્ય નૈતિક નાટક સમાજના મુકામ જ્યા હોય ત્યાથી મળશે માટે જેઓ ને હમેશાં જોઈતા હોય તેઓએ એ રોકડી કીમતે મગાવી લેવા વી પી થી મોકલવામા આવશે નહી

ચોપડીના નામ	કીમત	ચોપડીના નામ	કીમત
૧ બેવારી તલવાર	૦-૬-૦	૨ મનહર મેના	૪ ૦
૨ બ્રહ્મર્ષિ વિશ્વમિત્ર	૦-૬-૦	૨૧ જોબને નાગની	૦ ૪
૩ સરોજની	૦-૪-૦	૨૨ શ્રી જયમતી	૦ ૪
૪ પરશરામ	૦-૪-૦	૨૩ ગવરી પુત્ર	૪
૫ ઇન્દ્રાવતી	૦-૪-૦	૨ કનક ભાગો	૪ ૦
સરસ્વતીચંદ્ર	-૪-૦	૨૫ વિશ્વનમી કનાપી	૪
૭ સતી તોરલ	૦-૪-૦	૨૬ અમર લક્ષ્મી	૦ ૪
૮ પુત્રરત્ન પુંડલીક	૦-૦-૦	૨૭ પીથા ભગત	૦ ૪ ૦
૯ સતી પદ્માવતી	૦-૪-૦	૨૮ હોથલ પદમીણી	
૧૦ સૂર્ય કુમારી	૦-૪-૦	૨૯ જેસલ તોરલ	૦ ૪ ૦
૧૧ મહેન મેવા	૦-૪-	બીરબલ બાદશાહ	૪ ૦
૧૨ 'રા' માંડલીક	-૪-૦	૩૧ પ્રવીણ સાગર	૦ ૪
૧૩ ઉત્રવિજય	૦-૪-૦	૩૨ રાજ લીલા	૪ ૦
૧૪ સુરદાસ	૦-૪-૦	૩૩ મહારાજા શાન્તનુ	૪ ૦
૧૫ શ્રી ભક્તિવિજય	૦-૪-૦	૩૪ મનાવિક્રમમિત્ર	૪ ૦
૧૬ સુરેખા હરણ	૦-૪-૦	૩૫ વીર દુર્ગાદાસ	૦ ૪ ૦
૧૭ નાગર ભક્ત	૦-૪-૦	૩ સતી સજની (હીન્દી)	૦ ૦
૧૮ નીલમ માણેક	૦-૪-૦	૩૭ મહાશ્વેતા કાદમ્બરી	૦ ૮ ૦
૧૯ યોગ કન્યા	૦-૩-૦	૩૮ ગાના સભાજી	૪ ૦

સંસાર લીલા ૦-૮-૦

નકુભાઈ કાળુભાઈ શાહ.

માલેક —**શ્રી આર્ય નૈતિક નાટક સમાજ**